

Larvik
kommune

Temaplan for innbyggertjenester

Ekstern høring – frist 14. august 2026

Innholdsfortegnelse

Innholdsfortegnelse.....	2
1. Sammendrag.....	3
2. Innledning.....	4
2.1. Formål med planen.....	4
2.2. Rammer og mandat.....	4
Overordnede føringer.....	5
2.3. Avgrensninger og definisjoner.....	5
Avgrensning i tema.....	5
Avgrensning mot andre planer.....	6
2.4. Medvirkning.....	6
2.5. Iverksetting.....	6
3. Kunnskapsgrunnlag.....	7
1. Demografiutfordringer.....	7
2. Mangel på arbeidskraft og kritisk kompetanse.....	7
3. Redusert økonomisk handlingsrom og stram kommuneøkonomi.....	7
4. Utenforskap og levekårsforskjeller.....	8
5. Psykisk helse i endring og økende forventningsgap.....	8
4. Temaplanens mål.....	8
Hovedmål for fremtidens innbyggertjenester.....	8
KPS 1: Vi skaper verdier gjennom innovasjon og felles innsats.....	9
KPS 2: Vi styrker innbyggerkraft og bygger tillit på demokratiske prinsipper.....	9
KPS 3: Vi sikrer et relevant og tilgjengelig tjenestetilbud for de som trenger det.....	10
KPS 6: Vi ruster oss for fremtiden gjennom langsiktig planlegging og beredskap.....	10
Strategiske grep.....	11
1. Den helhetlige innsatstrappen.....	12
2. Etablering av kraftsentre.....	13
5. Konsekvenser.....	15

1. Sammendrag

Temaplan for innbyggertjenester legger til rette for en ny retning for oss i Larvik kommune. Målet vårt er å sikre god velferd også i fremtiden. Dette gjør vi ved å dreie kommunen fra å være en tradisjonell tjenesteleverandør, til å bli en tilrettelegger for at innbyggerne kan mestre eget liv, delta aktivt i lokalsamfunnet og bidra med sine ressurser.

Her i Larvik endrer befolkningen seg raskt. Vi blir stadig flere eldre, samtidig som det fødes færre barn. Samtidig utfordres vi av at flere faller utenfor samfunnet, at vi mangler arbeidskraft, og at vi har en stram kommuneøkonomi. Til sammen gjør dette det nødvendig at vi tenker helt nytt om hvordan vi organiserer, utvikler og tilbyr tjenestene våre.

Parallelt opplever vi et økende forventningsgap mellom hva innbyggerne forventer av oss og hva vi har ressurser til å levere. I utredningen *Den nye velferdskommunen* (NOU 2026: 6) beskrives dette forventningsgapet som en av velferdsstatens største utfordringer. Befolkningens forventninger til offentlige tjenester øker, samtidig som vår kapasitet, økonomi og tilgang på arbeidskraft begrenses. Utredningen slår fast at dagens modell ikke er bærekraftig dersom innbyggerne forblir passive mottakere av tjenester.

Temaplan for innbyggertjenester er vårt strategiske svar på utfordringene som beskrives i utredningen. Dette innebærer at vi må gjøre store endringer i hvordan vi utvikler og leverer tjenester. Vi må gjennomføre strukturendringer på tvers av alle tjenesteområder og tenke nytt om hvordan vi organiserer oss, samarbeider og løser oppgaver. Samtidig må vi ta i bruk teknologi og digitalisering systematisk. Dette vil hjelpe innbyggerne til å mestre hverdagen bedre selv, avlaste ansatte, redusere bemanningsbehovet og bidra til en mer bærekraftig og effektiv drift.

Skal vi lykkes, kreves det en kulturendring der innbyggere, vi som kommune, frivillighet og andre samfunnsaktører sammen bidrar til å skape framtidens velferd. Innbyggerne skal ikke bare være mottakere av tjenester, men ta større ansvar og være aktive deltakere i eget liv og i utviklingen av sterke lokalsamfunn.

Dette oppnår vi ved å etablere lokale kraftsentre der vi bringer våre tjenester, innbyggere, frivillighet og næringsliv sammen for å utvikle helhetlige løsninger der folk bor. Sammen med nødvendige endringer i kommunens struktur, gir dette oss muligheten til å utvikle dagens oppvekstarenaer til levende møteplasser for alle generasjoner og styrke lokalsamfunnenes evne til å møte framtidens utfordringer.

Planen iverksettes gjennom konkrete oppdrag i Handlings- og økonomiplanen (HØP), der vi prioriterer å etablere lokale kraftsentre, styrke samarbeidet mellom ansatte fra ulike tjenester der folk bor, og gjennomføre nødvendige strukturendringer og satsinger som styrker nærmiljøene.

2. Innledning

Temaplan for innbyggertjenester legger til rette for en ny strategisk retning for Larvik kommune i møte med store samfunnsendringer. Planen definerer hvordan kommunen skal organisere tjenestene og samhandle med innbyggerne i årene som kommer. Planen følger opp og konkretiserer innsatsområdene og målene som er vedtatt i Kommuneplanens samfunnsdel.

2.1. Formål med planen

Denne temaplanen beskriver hvordan vi skal utvikle bærekraftige velferdstjenester i møte med store samfunnsendringer. For å lykkes må vi endre måten vi jobber på. Som kommune skal vi fortsatt tilby gode tjenester til dem som trenger det, men vi må i større grad gå fra å være en ren leverandør av tjenester til å hjelpe innbyggerne med å mestre eget liv og delta aktivt i lokalsamfunnet. Det betyr at vi må legge bedre til rette for egenmestring, mangfold og samskaping, og utvikle tjenester i tett samarbeid med innbyggere, næringsliv og frivillige organisasjoner.

Målet er å sikre trygge oppvekstvilkår og et framtidsrettet oppveksttilbud, legge grunnlaget for god helse, utdanning og sosial tilhørighet, og gjøre det mulig for flere å bo trygt hjemme så lenge som mulig.

2.2. Rammer og mandat

Planens formelle forankring ligger i kommunestyrets vedtak (KST-vedtak 314/24) om å erstatte flere tidligere temaplaner med én felles plan for innbyggertjenester. Dette grepet er gjort for å forenkle vårt planverk, samtidig som det bidrar til å styrke den helhetlige styringen og bryte ned siloer mellom tjenesteområder. En felles plan vil også bidra til en mer koordinert og tverrfaglig innsats mellom oss i kommunen, innbyggere, frivillighet og næringsliv, for å oppnå en mer bærekraftig velferdsmodell i årene fremover.

Planene som erstattes er:

- [Temaplan helse og omsorg 2019 - 2032](#) (KST 042/19)
- Temaplan for Oppvekst og kvalifisering - oppvekstreformen
- [Kvalitet i Larvikskolen](#)
- [Kvalitet i Barnehagen](#)
- [Temaplan for integrering](#)
- [Kulturplanen 2018-2028](#)
- [Temaplan for folkehelse, frivillighet, idrett og friluftsliv](#), (KST 101/22)
- [Plan for legetjenester](#) 2022 - 2025 (KST 052/22)
- [Forebyggende plan](#)
- [Temaplan Vold i nære relasjoner](#)
- [Handlingsplan mot Levekårsforskjeller og barnefattigdom](#)
- [Boligplan](#)

Overordnede føringer

Alle virksomheter i kommunen skal følge gjeldende lover og forskrifter innenfor sitt område. For denne temaplanen er følgende lover og nasjonale rammer sentrale:

- Lov om kommuner og fylkeskommuner
- Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester
- Lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen (Nav-loven)
- Opplæringsloven og barnehageloven
- Folkehelseloven
- FNs barnekonvensjon, Barnets beste vurderinger
- Nasjonale strategier for tilrettelegging, medvirkning og tidlig innsats
- Kulturloven
- Integreringsloven
- Pasient- og brukerrettighetsloven
- Sentrale retningslinjer og tildelingskriterier fra Husbanken
- Arbeidsmiljøloven og hovedavtalen

2.3. Avgrensninger og definisjoner

Avgrensning i tema

Kommunens ansvar knyttet til miljø og klima, håndteres ikke i denne temaplanen. Vi henviser til kommunens [klima- og energiplan](#).

Avgrensning mot andre planer

Planen bygger på visjonen "Sammen skaper vi gode dager!" fra [Kommuneplanens samfunnsdel](#). Målet er at Larviksamfunnet baseres på tillit og medvirkning, der alle innbyggere opplever livskvalitet, mestring, inkludering og tilhørighet.

I henhold til [Kommuneplanens arealdel 2021-2033](#), § 1, jf. vedtak KST-136/21, skal Larvik styrke "innbyggernes helse, miljø og trivsel i et langsiktig perspektiv". Denne temaplanen viderefører arealdelens hensikt om å bidra til å styrke innbyggerne i et langsiktig bærekraftig perspektiv.

Temaplan for innbyggertjenester er en utvidet forståelse av tjenesteområdene som i større grad er rettet direkte mot innbyggertjenester, og erstatter ikke Kommuneplanens samfunnsdel og arealdel.

2.4. Medvirkning

Det er gjennomført en medvirkningsprosess for å bidra til forankring i lokalsamfunnet og for å hente ut verdifull lokalkunnskap. Dette bidrar til at planen treffer behovene i nærmiljøene våre.

Ansatte har medvirket gjennom workshops og en intern høringsrunde.

Planen legges ut på ekstern høring for å få innspill fra innbyggere, organisasjoner, næringsliv mm.

Planen behandles i Eldrerådet, Rådet for personer med funksjonsnedsettelse, Innvandrerådet og Ungdomsrådet for å bidra til at sårbare gruppers behov ivaretas.

2.5. Iverksetting

Temaplanens hovedmål for fremtidens innbyggertjenester legger føringer for prioritering og strategi for Handlings- og økonomiplanen, og for oppdrag i kommunalområdenes virksomhetsplaner.

Planens handlingsprogram sammenstiller alle oppdrag som kan være aktuelle for å nå hovedmålene, og fungerer som et prioriteringsgrunnlag inn mot Handlings- og økonomiplanen (HØP).

Planen iverksettes ved at konkrete oppdrag tas inn og vedtas i Handlings- og økonomiplanen. Hvert oppdrag tildeles en ansvarlig leder med ansvar for gjennomføring og tverrfaglig koordinering. Det skal rapporteres månedlig på oppdragene, [jf. kommunens policy for helhetlig virksomhetsstyring](#).

3. Kunnskapsgrunnlag

Temaplan for innbyggertjenester bygger på tre sentrale utredninger:

- [Demografianalysen](#) - viser hvordan befolkningen vår utvikler seg, sysselsetting og utvikling i kostnader. Dette gir oss et godt grunnlag for å tilpasse tjenestene våre riktig.
- [Ståstedsanalysen](#) - som baserer seg på KOSTRA-tall og kartlegger utgiftsbehov og ressursbruk. Analysen bekrefter at kommunen i dag har en effektiv drift.
- **Innsiktsarbeidet** - kartlegger de sosiale og relasjonelle behovene i lokalsamfunnene.

Vi står overfor en krevende samfunnsutvikling med økt press på spesialiserte tjenester, økende utenforskap og høyere kostnader. Samtidig skjer befolkningsendringene i Larvik tidligere enn i de fleste andre norske kommuner. Dette gjør at vi må tenke nytt om hvordan vi organiserer og utvikler tjenestene våre, slik at vi også i framtiden kan møte innbyggernes behov på en god og bærekraftig måte.

Det er definert fem hovedutfordringer i Larvik:

1. Demografiutfordringer

Antall innbyggere over 80 år vil øke med 76 %, og over 90 år med 45 %, fram mot 2034. Samtidig forventes en nedgang på 10,1 % (541 personer) i aldersgruppen 6–15 år. Dette gir færre skattebetalere og yrkesaktive per mottaker av kommunale tjenester, samtidig som vi skal ivareta tidlig innsats til de yngste for å bidra til robuste innbyggere. Forholdstallet forventes å falle fra 3,1 til 2,1 yrkesaktive per innbygger over 67 år fram mot 2050 (regionale tall). Nedgangen i antall barn betyr at dagens struktur og bygningsmasse innen oppvekstsektoren er overdimensjonert. Dette krever strukturendringer for å opprettholde lovpålagt kvalitet.

2. Mangel på arbeidskraft og kritisk kompetanse

Kommunen opplever et rekrutteringsgap hvor behovet for arbeidskraft øker mens tilgangen på relevant kompetanse synker. Det er mangel på helsepersonell, lærere, barnehagelærere og teknologikompetanse. Samtidig er det forventet stor avgang grunnet pensjon, kombinert med sterk konkurranse om arbeidskraft fra andre sektorer. Dette betyr at fagmiljøene må samles på færre lokasjoner, og at teknologi og digitalisering må tas i bruk i alle sektorer for å avlaste ansatte.

3. Redusert økonomisk handlingsrom og stram kommuneøkonomi

Larvik har et vedtatt omstillingsbehov på 230 millioner kroner i perioden 2024–2028. Høy gjeldsgrad og et vedlikeholdsetterslep på over 1,2 milliarder kroner begrenser handlingsrommet. Vi har også lavere skatteinntekter per innbygger sammenlignet med landssnittet. Dette krever at vi reduserer antall kommunale bygg, og at vi flytter midler fra drift av overflødige bygninger og infrastruktur til direkte tjenesteyting.

4. Utenforskap og levekårsforskjeller

Om lag 11,7 % (600–700 personer) i alderen 16–29 år i Larvik står utenfor arbeid, utdanning eller kvalifisering. Dette medfører store sosiale og økonomiske konsekvenser for både individ og samfunn, og det er betydelige folkehelseutfordringer som følge av sosioøkonomiske forhold.

5. Psykisk helse i endring og økende forventningsgap

Det er en økning i rapporterte psykiske plager blant unge. I tillegg har økt åpenhet om psykisk helse medført en forventning om at vanlige livsbelastninger skal håndteres av spesialiserte helsetjenester.

Samtidig ser vi et økende gap mellom innbyggernes forventninger til tjenestenivået, og kommunens reelle kapasitet til å levere. Dette gjelder på tvers av alle sektorer. I utredningen *Den nye velferdskommunen* (NOU 2026: 6) beskrives dette forventningsgapet som en av velferdsstatens største utfordringer. Befolkningens forventninger til offentlige tjenester øker, samtidig som vår kapasitet, økonomi og tilgang på arbeidskraft begrenses.

Utredningen slår fast at dagens modell ikke er bærekraftig dersom innbyggerne forblir passive mottakere av tjenester. Skal vi lykkes, kreves det en kulturendring der innbyggere, vi som kommune, frivillighet og andre samfunnsaktører sammen bidrar til å skape framtidens velferd. Innbyggerne skal ikke bare være mottakere av tjenester, men ta større ansvar og være aktive deltakere i eget liv og i utviklingen av sterke lokalsamfunn.

4. Temaplanens mål

Hovedmål for fremtidens innbyggertjenester

Nedenfor følger en utdypende beskrivelse av hva målene fra Kommuneplanens samfunnsdel (overordnet mål for kommunen, heretter forkortet KPS) innebærer for fremtidens innbyggertjenester. De konkrete oppdragene for å nå disse målene er forankret i planens handlingsprogram.

I denne temaplanen utdypes målene for KPS 1, 2, 3 og 6. KPS 4 og 5 er ikke med i denne planen, da disse hovedmålene besvares og følges opp gjennom vår *Klima- og energiplan*.

KPS 1: Vi skaper verdier gjennom innovasjon og felles innsats

I denne temaplanen betyr hovedmålet at:

Alle opplever økonomisk trygghet og selvstendighet

Vi skal skape verdier for innbyggere og for samfunnet. Vårt mål er at alle skal oppleve økonomisk trygghet og selvstendighet, og vi vil derfor bidra til at alle har mulighet til å delta i utdannings- og arbeidslivet. Vi gir opplæring og utdanning av barn og unge, kompetanseøkning og utvikling i tjenester slik at flest mulig deltar i arbeidslivet.

Som arbeidsgiver gir vi tilrettelagte arbeidsplasser for de som har særskilte behov. Vi vil også bidra til kunnskapsøkning i næringslivet, slik at enda flere med behov for tilrettelagt arbeidsplass kan være i arbeid.

Alle mestrer eget liv og har god helse gjennom hele livet

Vi skal styrke innbyggernes mulighet til å mestre eget liv. Samtidig skal vi bistå med nødvendig støtte til dem som trenger det, for å fremme god helse gjennom hele livet og for alle aldersgrupper. Det gjør vi gjennom å tilrettelegge for fysiske arenaer for aktivitet, som gang- og sykkelstier, idrettsanlegg og lekeplasser, samtidig som vi bidrar med fokus på kunnskap om fysisk aktivitet og psykisk helse. Ved arealutvikling og teknisk saksbehandling skal vi ha fokus på tilgjengelige arenaer i lokalsamfunn, og videre utvikling som legger til rette for økt deltakelse.

KPS 2: Vi styrker innbyggerkraft og bygger tillit på demokratiske prinsipper

I denne temaplanen betyr hovedmålet at:

Alle opplever en trygg hverdag

Alle innbyggere i Larvik opplever en hverdag preget av trygghet og likeverdige muligheter til læring, utvikling og deltakelse. For å oppnå dette satser vi strategisk på tidlig innsats ved å styrke kunnskapen og oppfølgingen av barn og barnefamilier helt fra starten av livet, med særlig fokus på de første 1000 dagene. Videre hever vi kompetansen hos alle ansatte som møter innbyggerne, og bruker universelle arenaer for barn aktivt til kunnskapsdeling. Vi utvider også trygghetsbegrepet til å omfatte både fysisk og følelsesmessig trygghet, og dette skal integreres i alle relevante tjenester.

Alle deltar i samfunnslivet, har tilgang til meningsfulle aktiviteter og har innflytelse på utviklingen av egne lokalsamfunn

Alle innbyggere skal ha muligheten til å delta i samfunnslivet, ha tilgang til meningsfulle aktiviteter og ha reell innflytelse på utviklingen av egne lokalsamfunn. For å styrke den sosiale tilhørigheten og redusere ulikheter, legger vi til rette for deltakelse basert på den enkeltes forutsetninger og ønsker. Dette gjør vi blant annet ved å spre kunnskap om tilgjengelige arenaer, og mulighetene for å bidra og utvikle lokalsamfunnene gjennom kommunens mange kontaktpunkter, som skoler, barnehager, Nav, boligkontoret og byggesaksavdelingen. Vi skal også motivere til og tilrettelegge for deltakelse på demokratiske arenaer som valg, høringer og åpne møter, slik at innbyggerne ser hvilken påvirkning de har på samfunnslivet. Ved arealutvikling og teknisk saksbehandling skal vi ha fokus på tilgjengelige arenaer i lokalsamfunn, og videre utvikling som legger til rette for økt deltakelse.

KPS 3: Vi sikrer et relevant og tilgjengelig tjenestetilbud for de som trenger det

I denne temaplanen betyr hovedmålet fra Kommuneplanens samfunnsdel at:

Alle får rett hjelp på rett nivå - fra tidlig innsats til spesialiserte tjenester

Kommunens tjenestetilbud skal spenne fra tidsavgrenset veiledning, mestringsstøtte og lavterskeltilbud, til omfattende og spesialiserte tjenestetilbud. Vi sikrer det forebyggende arbeidet gjennom gode arenaer for tidlig innsats i alle aldersgrupper. Dette innebærer at vi aktivt identifiserer innbyggere med behov for tidlig støtte, samtidig som vi styrker det forebyggende fokuset og kompetansen både i lokalsamfunnet og på tvers av alle kommunale sektorer.

Tidlig innsats er et helhetlig prinsipp som skal prege hele organisasjonen vår og på tvers av alle sektorer. Det handler om å forebygge utfordringer og gripe inn før problemer vokser seg store, enten det gjelder boforhold, utdanning, oppvekstforhold, helse eller sosial tilhørighet.

I praksis betyr dette at vi på boligfeltet setter inn tiltak før boforhold blir kritiske, og at barnehager og skoler avdekker og følger opp utfordringer tidlig. Videre betyr det at kultur- og fritidssektoren skaper inkluderende lavterskelarenaer som motvirker utenforskap, og at vi i arealplanleggingen utformer fysiske nærmiljøer som fremmer folkehelse, trygghet og fellesskap i hverdagen. Digitale verktøy skal brukes aktivt for å sikre god informasjonsflyt og avlaste ansatte i oppfølgingen av innbyggerne.

Oppfølging på det mest spesialiserte nivået skal settes inn når innbyggerens behov er avklart og varig, og ikke lenger kan kompenseres gjennom forebyggende tiltak eller uformelle sosiale nettverk på grønt eller gult nivå, jf den helhetlige innsatstrappen (eget kapittel). Gjennom en slik struktur sikrer vi at innbyggerne mottar rett hjelp til rett tid på lavest mulige inngripende nivå, samtidig som de mest ressurskrevende tjenestene prioriteres til innbyggere med størst behov.

Alle bor trygt

Vi skal tilrettelegge for at innbyggerne bor trygt i egnede hjem og i inkluderende, bærekraftige og universelt utformede lokalsamfunn. Det gjør vi ved å identifisere behovene, styrke informasjonsarbeidet og heve kompetanse i samfunnet, tilrettelegge med universelt utformede lokalsamfunn, og skape inkluderende lokalsamfunn. Fysisk tilrettelegging med hjelpemidler og kunnskapsøkning for innbyggere er eksempler på aktiviteter som kan styrke innbyggeres trygghet i egne hjem.

KPS 6: Vi ruster oss for framtiden gjennom langsiktig planlegging og beredskap

I denne temaplanen betyr hovedmålet fra Kommuneplanens samfunnsdel at:

Vi har økonomisk bærekraft og robusthet i tjenestene.

Vi skal sikre gode og forutsigbare tjenester ved å bruke kommunens penger smart og langsiktig.

I praksis betyr dette at:

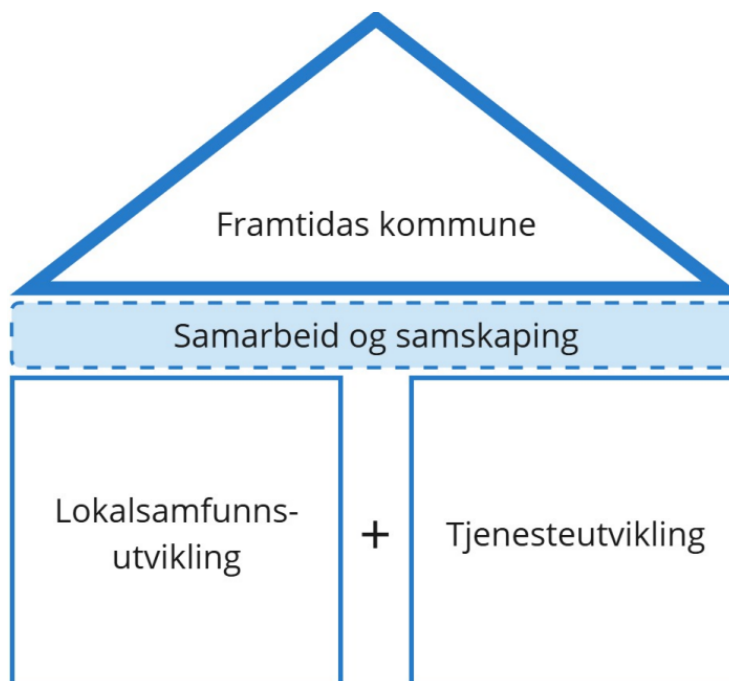
- **Vi tilpasser tjenestene til økonomien.** Vi må bruke ressursene våre slik at vi holder oss innenfor det økonomiske handlingsrommet.
- **Vi tilpasser tjenestene til befolkningen.** Når antallet og alderen på innbyggerne endrer seg, må også tjenestene utvikles og tilpasses nye behov.
- **Vi omstiller oss i tråd med utviklingen.** Vi må gjennomføre nødvendige endringer i skole-, barnehage- og institusjonsstrukturen, samtidig som vi tenker nytt om hvordan kommunens bygg og kulturarenaer kan brukes til beste for innbyggerne.

Alle har muligheten til å forberede seg på egenberedskap

Vi tilrettelegger for at innbyggere har kunnskap og er i stand til å ivareta egenberedskap i forbindelse med uforutsette hendelser. Dette gjør vi ved å styrke informasjonsarbeidet og heve kompetanse i samfunnet, slik at både enkeltindivider, familier, nabolag og lokale foreninger er bedre rustet. Beredskap handler ikke bare om det enkelte hjem, men om den kollektive robustheten i lokalsamfunnet. Våre beredskapsplaner skal derfor samspille med innbyggernes egeninnsats og den lokale dugnadsånden for å skape et tryggere og mer motstandsdyktig samfunn.

Strategiske grep

For å nå hovedmålene i Kommuneplanens samfunnsdel (KPS), bygger vi videre på de to bærende pilarene i framtidens kommune: lokalsamfunnsutvikling og tjenesteutvikling.

For å lykkes med dette i praksis, gjør vi to strategiske grep. Vi innfører den helhetlige innsatstrappen og etablerer lokale kraftsentre.

1. Den helhetlige innsatstrappen

Den helhetlige innsatstrappen samler og strukturerer alle tilbud, aktiviteter og tjenester i kommunen vår inn i tre definerte nivåer på grønt, gult og rødt trinn. Trappa skal bidra til å prioritere tiltak systematisk på lavest mulig nivå, slik at de mest ressurskrevende tjenestene forbeholdes innbyggerne med størst behov. Trappa er fagnøytral, og bidrar derfor til samhandling på tvers av fagområder.

Gjennom innsatstrappen ønsker vi å:

1. **Utsette og redusere behovet for tyngre tjenester:** Ved å styrke forebyggingen på grønt nivå sikrer vi at innbyggerne opprettholder funksjonsevne, fysisk og psykisk helse, samt sosial tilhørighet lengst mulig i egne hjem.
2. **Sikre rett hjelp til rett tid uten overbehandling:** Når utfordringer oppstår, skal gult nivå tilby rask og målrettet hjelp tidlig, slik at milde eller moderate problemer ikke vokser til store hjelpebehov.
3. **Skjerme spesialiserte tjenester for de mest sårbare:** Når grønt og gult trinn fungerer effektivt, frigjøres den nødvendige kapasiteten på rødt nivå. De mest ressurskrevende og spesialiserte tjenestene kan dermed målrettes og forbeholdes de innbyggerne som har de mest omfattende, komplekse og avklarte behovene.

Grønt nivå – Sammen skaper vi gode dager (Samhold og hverdagstjenester i grunnmuren)

Grønt nivå utgjør modellens grunnmur og representerer kommunens forebyggende innsats. Her rettes ressursene mot universelle tiltak som understøtter befolkningens generelle livskvalitet, helse, oppvekstvilkår og funksjonsevne. Innsatsen rettes mot faktorer som trygge sosiale relasjoner, inkludering, språkutvikling, et trygt skole- og barnehagemiljø, mangfold, sosial mestring, tidlig avdekking av utfordringer, tilstrekkelig søvn, fysisk aktivitet, ernæring og meningsfull hverdagsaktivitet.

Lokalsamfunnsutvikling, nærmiljøtiltak, innbyggerkraft og teknologi er integrerte kjerneelementer i denne grunnmuren. Teknologi, digitale verktøy, hjelpemidler, veiledning og opplæring legger til rette for egenmestring, avlaster våre ansatte og bidrar til å stimulere innbyggerkraften.

Strategien innebærer en bevisst satsing på uformelle sosiale nettverk og lokalsamfunn, fremfor tidlig profesjonalisering av mindre hverdagsutfordringer. Målet er å forebygge ensomhet, styrke den kollektive robustheten i lokalsamfunnene og dermed utsette eller redusere behovet for mer omfattende og kostbare tjenester på høyere trinn i trappa.

Gult nivå – Støtte og hjelp når det er vanskelig (Lavterskel intervensjon)

Gult nivå aktiveres når enkeltinnbyggere opplever milde til moderate livsbelastninger, funksjonsfall eller psykiske utfordringer som krever målrettet og tidsavgrenset oppfølging. Målet er å unngå overbehandling. Tiltak skal iverksettes tidlig i forløpet, men oppfølgingen skal holdes på lavest mulige inngripende nivå. Fokus ligger på tidsavgrenset veiledning, mestringsstøtte, helsehjelp, tilpasset opplæring og lavterskeltilbud som ruste innbyggeren til å gjenvinne egenmestring og uavhengighet.

Rødt nivå – Hjelp når det virkelig trengs (Spesialiserte tjenester og kritisk hjelp)

Rødt nivå omfatter våre mest spesialiserte, ressurskrevende og kompenserende tjenester på tvers av alle virksomhetsområder. Dette inkluderer for eksempel spesialiserte barnevernstiltak, omfattende tjenester i hjemmet, institusjonsplasser, spesialpedagogisk hjelp og døgntilgjengelig boligoppfølging. Dette nivået er forbeholdt innbyggere med et dokumentert, avklart og varig behov for profesjonell oppfølging som ikke kan kompenseres gjennom tiltak på grønt eller gult nivå. Driften på dette nivået skal være målrettet for å sikre forsvarlig og effektiv ressursbruk overfor innbyggere med størst tjenestebehov.

2. Etablering av kraftsentre

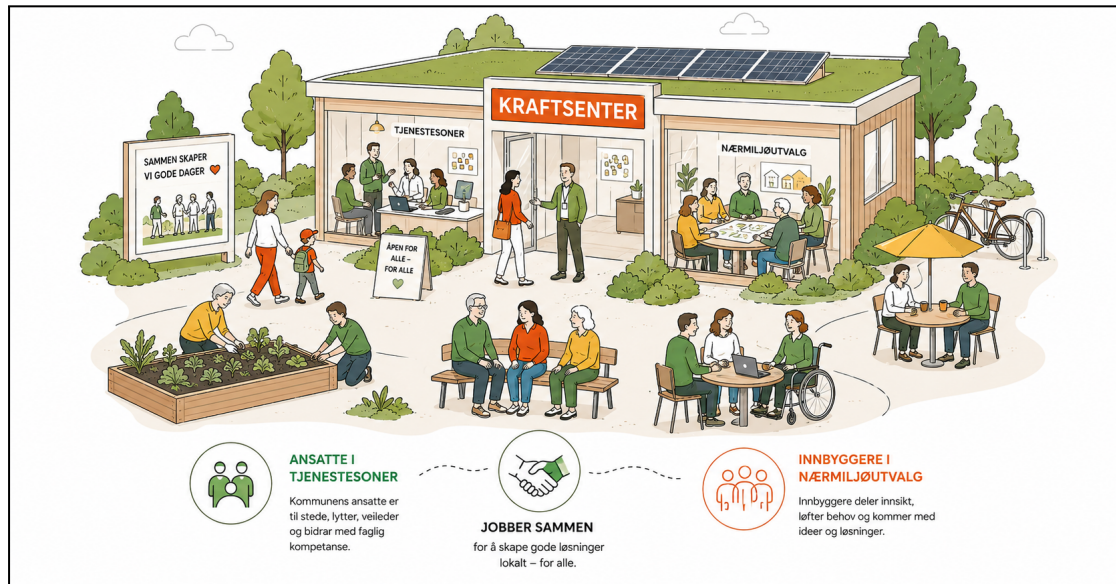
Som en del av omstillingen etablerer vi lokale kraftsentre. Et kraftsenter er en møteplass der kommunen, innbyggerne, frivilligheten, næringslivet og nærmiljøutvalget samarbeider om å skape aktivitet, bygge fellesskap og finne løsninger på lokale utfordringer. Målet er å ta i bruk ressursene som finnes i lokalsamfunnet og skape gode tjenester sammen.

For å lykkes med dette endrer vi også måten kommunen jobber på. Ansatte fra ulike tjenester skal samarbeide tettere og være mer til stede der folk bor. Det betyr at blant annet helse, oppvekst, NAV, barnevern mv i større grad skal jobbe sammen rundt hvert kraftsenter, slik at innbyggerne opplever mer helhetlige tjenester og får hjelp tidligere.

Kraftsentre skal bidra til:

- **Møteplasser for alle:** Vi åpner kommunens bygg og møteplasser for barn, unge, voksne og eldre.
- **Mer samarbeid:** Vi kobler kommunens ansatte tettere sammen med innbyggere, frivilligheten og næringslivet.
- **Tidlig innsats:** Ved å være til stede i nærmiljøet kan vi oppdage utfordringer tidligere og finne løsninger før problemene blir større.
- **Sterkere lokalsamfunn:** Vi bygger fellesskap og gjør det enklere for innbyggerne å bidra med egne ressurser og engasjement.

Etablering av nærmiljøsentre henger tett sammen med de nødvendige strukturendringene i kommunen vår, og gjør det mulig å utvikle eksisterende oppvekstarener til levende, tverrfaglige møteplasser for alle generasjoner. Kraftsentrene kobler våre ressurser og innbyggernes kraft sammen for å fange opp behov tidlig, og for å finne treffsikre og helhetlige løsninger lokalt.

Bildet er utformet med bruk av kunstig intelligens

5. Konsekvenser

Temaplan for innbyggertjenester vil få konsekvenser for Larviksamfunnet og for vår organisasjon. Strategiene i planen svarer direkte på utfordringene identifisert i oppstartssaken og legger til rette for en bærekraftig samfunnsutvikling innenfor sosiale, økonomiske og miljømessige forhold:

Sosiale konsekvenser

Ved å flytte fokus fra at innbyggerne kun mottar passive tjenester, til at vi heller stimulerer til felles innsats og hjelper folk med å mestre hverdagen selv, vil innbyggerne oppleve økt kontroll over eget liv og styrket livsmestring. Målrettede forebyggende tiltak på grønt nivå, vil bidra til å fange opp sårbare grupper tidlig og motvirke at unge faller utenfor arbeid og utdanning.

Strukturendringer innenfor barnehager og skoler er nødvendig for å samle fagmiljøene og sikre et likeverdig og lovmessig opplæringstilbud for barn og unge. Endringer i kulturtilbudet vil kreve økt satsing på frivillighet og innbyggerdrevne initiativer.

Etableringen av lokale kraftsentre med tverrfaglig tilstedeværelse bringer kommunen tettere på innbyggerne. Samarbeidet mellom de ansatte i tjenestesonene og innbyggerne i nærmiljøutvalgene vil bidra til å utløse innbyggerkraft, styrke sosiale nettverk og bygge økt tillit og tilhørighet i lokalsamfunnet.

Når innsatstrappen fungerer etter hensikten, vil innbyggere med moderate utfordringer hjelpes på et lavere nivå. Dette skjærer og frigjør nødvendig kapasitet på rødt nivå, slik at de mest ressurskrevende, spesialiserte tjenestene forbeholdes innbyggerne med de dypeste og mest komplekse behovene.

Økonomiske konsekvenser

Ved å dreie ressursene våre mot tidlig innsats og forebygging på innsatstrappens nederste trinn, kan kommunen utsette eller redusere behovet for kostbare institusjonsplasser og omfattende kompenserte tiltak. Dette er et kritisk og nødvendig grep for å møte vårt vedtatte omstillingsbehov på 230 millioner kroner og håndtere det stramme økonomiske handlingsrommet.

Strukturendringer innenfor barnehager, skoler og institusjonsbygg er en forutsetning for å oppnå budsjettbalanse, da det reduserer overkapasitet i bygningsmasse og frigjør midler fra drift og vedlikehold.

Ved å erstatte flere sektorspesifikke planer med én felles strategisk retning bryter vi ned kostbare silostrukturer. Gjennom samordnet arbeid på tvers av tjenestene sikrer vi at ressursene settes inn samlet og effektivt der behovene oppstår.

Strategien ruster også kommunen i møte med mangelen på arbeidskraft. Ved å stimulere til

egenmestring, uformelle sosiale nettverk og utstrakt bruk av teknologi og digitalisering, vil ansatte kunne avlastes og bemanningsbehovet reduseres.

Miljømessige konsekvenser

Desentralisering av tjenestene gjennom lokale sonekontorer og kraftsentre betyr at ansatte og innbyggere i mindre grad må reise til sentrale lokasjoner for å samhandle eller motta lavterskeltilbud. Dette reduserer transportbehovet og tilhørende klimagassutslipp i tråd med kommunens overordnede klima- og miljømål.

Etablering av kraftsentre og fysiske samlingssteder vil i størst mulig grad basere seg på sambruk og optimalisering av eksisterende bygningsmasse i lokalsamfunnene. Dette underbygger en bærekraftig arealforvaltning. Sonekontorenes funksjon som lokale samlingssteder rigget for uforutsette hendelser (inkludert nødstrøm og informasjon), styrker dessuten lokalsamfunnenes materielle og sosiale robusthet i møte med fremtidige klima- og naturkriser.